

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-01810/2014-ERU
Č. j. 01810-8/2014-ERU

V Jihlavě dne 14. dubna 2014

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení sp. zn. KO-01810/2014-ERU zahájeném dne 19. února 2014 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, **Stavebním bytovým družstvem občanů v Litomyšli**, se sídlem 17. listopadu 849, 570 01 Litomyšl, IČ: 000 45 730, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, **Stavební bytové družstvo občanů v Litomyšli**, se sídlem 17. listopadu 849, 570 01 Litomyšl, IČ: 000 45 730, se tím, že v rozporu s ust. § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, nedodržel při vyúčtování ceny tepelné energie v roce 2011 podmínky cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 1/2010, k cenám tepelné energie, ve znění změn účinném pro rok 2011, tím, že do ceny tepelné energie za rok 2011 vyúčtované do objektů na adrese Mařákova 1106 – 1113, Litomyšl, zahrnul ekonomicky neoprávněné náklady ve výši 93 980 Kč související s výrobou tepelné energie v objektu na adrese Mařákova 1089, Litomyšl (náklad ve výši 85 200 Kč za montáž automatiky MA-2P a serveropohonů na stávající plynové hořáky APH 04 PZN na teplovodních kotlích č. 2 a č. 3 v kotelně Mařákova 1089, Litomyšl, náklad ve výši 1 161 Kč za pojištění kotelny, daň z nemovitosti za objekt Mařákova 1089 ve výši 3 480 Kč a náklad v celkové výši 4 139 Kč za vodné, stočné a srážkovou vodu za objekt na adrese Mařákova 1089), přičemž výrobu tepelné energie neprovádí a touto činností tak nedodržel závazný postup při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 16 odst. 4 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., zákona o cenách, ve znění pozdějších předpisů, se účastníku řízení, **Stavebnímu bytovému družstvu občanů v Litomyšli**, se sídlem 17. listopadu 849, 570 01 Litomyšl, IČ: 000 45 730, za spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb., zákona o cenách, ve znění pozdějších předpisů, ukládá **pokuta ve výši 15 000 Kč** (slovy: patnáct tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 17 odst. 6 téhož zákona do 30 dnů od nabytí právní moci

tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 02314.

IV. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, **Stavebnímu bytovému družstvu občanů v Litomyšli**, se sídlem 17. listopadu 849, 570 01 Litomyšl, IČ: 000 45 730, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 02314.

Odůvodnění

I. Úvod

Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, **Stavebním bytovým družstvem občanů v Litomyšli**, se sídlem 17. listopadu 849, 570 01 Litomyšl, IČ: 000 45 730 (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“).

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 17. července 2013 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

II. Kontrolní zjištění

Cenová kontrola byla provedena za účelem prověření, zda účastník řízení v roce 2011 v cenové lokalitě „Litomyšl – Mařákova 1089“ neporušuje cenové předpisy tím, že požaduje cenu, jejíž výše nebo kalkulace není v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle ust. § 6 odst. 1 zákona o cenách a cenového rozhodnutí.

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení do ceny tepelné energie za rok 2011 vyúčtované do objektů na adrese Mařákova 1106 – 1113, Litomyšl, zahrnul ekonomicky neoprávněné náklady ve výši 93 980 Kč související s výrobou tepelné energie v objektu na adrese Mařákova 1089, Litomyšl (náklad ve výši 85 200 Kč za montáž automatiky MA-2P a serveropohonů na stávající plynové hořáky APH 04 PZN na teplovodních kotlích č. 2 a č. 3 v kotelně Mařákova 1089, Litomyšl, náklad ve výši 1 161 Kč za pojištění kotelny, daň z nemovitosti za objekt Mařákova 1089 ve výši 3 480 Kč a náklad v celkové výši 4 139 Kč za vodné, stočné a srážkovou vodu), přičemž výrobu tepelné energie neprovádí, neboť zdroj tepelné energie pro výrobu tepelné energie pouze pronajímá, a touto činností nedodržel závazný postup při kalkulaci ceny ve smyslu zákona o cenách.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. [REDAKCE] a jsou uvedeny také v Protokolu č. [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 12. listopadu 2013, se kterým byl zástupce účastníka řízení, pan [REDAKCE], dne 15. listopadu 2013 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. [REDAKCE] dne 19. února 2014 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení ani nenavrhnul žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 19. února 2014 kontrolní spis, sp. zn. [REDAKCE], o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. [REDAKCE]. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplňoval.

Dne 12. března 2014 vydal Úřad usnesení, které bylo účastníkovi řízení doručeno dne 13. března 2014, ve kterém stanovil účastníkovi řízení povinnost zaslat Úřadu kopii výkazu zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období nebo jiný obdobný doklad, kterým by účastník řízení doložil své aktuální hospodářské výsledky či majetkové poměry, s uvedením informace jaká část tržeb pochází z licencované činnosti, a to ve lhůtě do sedmi dnů od doručení tohoto usnesení. Požadované podklady byly Úřadu doručeny dne 21. března 2014 a 7. dubna 2014.

Dne 24. března 2014 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. [REDAKCE]. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření ke správnímu řízení nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

IV. Popis skutkového stavu věci

Účastník řízení byl v roce 2011 odběratelem tepelné energie od společnosti DS TEPLO, s.r.o., na základě smlouvy o dodávce tepelné energie číslo 1/2011 ze dne 1. ledna 2011. Dodávka tepelné energie je zajištěna z plynového zdroje tepelné energie o celkovém instalovaném výkonu 1,040 MW na adrese Mařákova 1089, na kterou navazuje zařízení provozované účastníkem řízení zajišťující rozvod tepelné energie z kotelny do napojených

objektů na adrese Mařákova 1106 - 1113. Zdroj tepelné energie a příslušné navazující rozvody jsou od roku 1992 v majetku účastníka řízení. Ve smlouvě o dodávce tepelné energie je definováno odběrné místo nákupu tepelné energie přímo na zdroji, měření množství tepelné energie je uskutečňováno měřícím zařízením Megacontrol s datem ověření 10/2009.

Účastník řízení pronajímal kotelnu na adrese Mařákova 1089, Litomyšl, na základě Smlouvy o nájmu tepelných zařízení ze dne 30. 1. 2004 společnosti DS TEPLLO, s.r.o. Nájemné bylo nájemní smlouvou stanoveno ve výši 51 494 Kč. Dodavatel tepelné energie, společnost DS TEPLLO, s.r.o., uplatnil ve výsledné kalkulaci ceny tepelné energie za rok 2011 v položce „Nájem“ částku ve výši 42 910 Kč.

Účastník řízení jako odběratel tepelné energie od společnosti DS TEPLLO, s.r.o., která 31. prosince 2011 vystavila fakturu č. 2011201, včetně dodacího listu č. 2011019, které jsou součástí spisu pod č. j. [REDAKCE], zaplatila za nakupovanou tepelnou energii za rok 2011 částku ve výši 1 520 686,29 Kč za množství tepelné energie v hodnotě 2 904 GJ (tj. 523,65 Kč/GJ).

Účastník řízení tepelnou energii dále vyúčtoval na odběrná místa při stejném dodaném množství tepelné energie 2 904 GJ celkem v částce 1 614 666,00 Kč (tj. za cenu 556,01 Kč/GJ). Navýšení ceny tepelné energie vzniklo tím, že účastník řízení k částce uvedené na faktuře od společnosti DS TEPLLO, s.r.o., přičetl následující náklady spojené s provozem pronajímaného zdroje tepelné energie.

Tabulka 1

Další náklady související s pronajímaným zdrojem tepelné energie Mařákova č. p. 1089 v roce 2011	Kč	Kč/GJ
Srážková voda, vodoměr	4 139,-	1,43
Faktura DS TEPLLO, s.r.o. - montáž plynových hořáků	85 200,-	29,34
Pojištění kotelny	1 161,-	0,40
Daň z nemovitosti	3 480,-	1,20
Celkem náklady	93 980,-	32,36
Množství tepelné energie	2 904 GJ	

Celkové navýšení výsledné ceny tepelné energie související s pronajímaným zdrojem tepelné energie na adrese Mařákova č. p. 1089, Litomyšl, představuje částku 93 980 Kč, tj. 32,36 Kč/GJ.

Účastník řízení zahrnul do výsledné ceny tepelné energie jednorázový náklad ve výši 85 200 Kč na základě vystaveného účetního dokladu č. 2011086 od společnosti DS TEPLLO, s.r.o., za montáž automatiky MA-2P a serveropohonů na stávající plynové hořáky APH 04 PZN na teplovodních kotlích č. 2 a č. 3 v kotelně Mařákova 1089, Litomyšl.

Účastník řízení dále zahrnul do výsledné ceny tepelné energie náklady v celkové výši 101 Kč za vodné a stočné za objekt na adrese Mařákova 1089, který je v jeho vlastnictví, a dále náklady ve výši 4 038 Kč za srážkovou vodu, a to na základě vystavených účetních dokladů č. 3101980, 3101029 a 3102341 od dodavatele, společnosti VODOVODY spol. s r.o.

Dále účastník řízení zahrnul do výsledné ceny tepelné energie částku 1 161 Kč, a to na základě uzavřené pojistné smlouvy č. 772003246, za pojištění kotelny a daň z nemovitosti za objekt Mařákova 1089 ve výši 3 480 Kč.

Účastník řízení má uzavřenou smlouvu o odečítací, servisní a rozúčtovací službě č. 60400/1 se společností Techem, spol. s r. o., sjednanou mj. na adresu Mařákova 1106 – 1110, Litomyšl, celkem se 104 byty pro rozúčtování nákladů na tepelnou energii na vytápění. Zároveň má účastník řízení uzavřenou smlouvu o servisní, odečítací a rozúčtovací službě č. LI/01/2001 se společností TECHPROFI HK, s.r.o., sjednanou na adresu Mařákova 1111 – 1113, Litomyšl, pro rozúčtování nákladů na teplo.

Účastník řízení rozúčtoval pro objekt Mařákova 1106 – 1110, Litomyšl, náklady na tepelnou energii na vytápění prostřednictvím společnosti Techem, spol. s r. o., a náklady na tepelnou energii pro přípravu teplé vody rozúčtoval sám. Pro objekt Mařákova 1111 – 1113 rozúčtoval účastník řízení náklady na tepelnou energii na vytápění a náklady na tepelnou energii pro přípravu teplé vody prostřednictvím společnosti TECHPROFI HK, s.r.o.

Účastník řízení veškeré náklady vynaložené na provoz kotelny Mařákova 1089 přičetl k nákladům na tepelnou energii dodanou společností DS TEPLO, s.r.o., a vyúčtoval je v ceně tepelné energie konečným spotřebitelům. Účastník řízení však sám neprovozuje zařízení pro výrobu tepelné energie, neboť toto zařízení dále pronajímá, a proto náklady jím vynaložené a související se zdrojem tepelné energie by měly být pokryty prostřednictvím nájemného, které společnost DS TEPLO, s.r.o., účastníkovi řízení řádně platil, a neměly být zahrnuty do ceny tepelné energie uplatňované účastníkem řízení, neboť v ceně tepelné energie vykalkulované společností DS TEPLO, s.r.o., jsou již zahrnuty náklady na nájemné.

V. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako prodávající dopustí tím, že sjedná nebo požaduje cenu, jejíž výše nebo kalkulace není v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen podle ust. § 6 odst. 1 téhož zákona.

Správní orgán v rámci řízení prokázal, že účastník řízení je právnickou osobou a zároveň dodává prostřednictvím rozvodů tepelnou energii do objektů na adrese Mařákova 1106 – 1113, Litomyšl, z čehož vyplývá, že vůči svým odběratelům vystupuje jako prodávající.

Z ust. § 6 odst. 1 zákona o cenách přitom vyplývá, že věcné usměrňování cen spočívá ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen. K provedení ust. § 6 zákona o cenách v energetických odvětvích přitom vydává Úřad cenová rozhodnutí. V daném případě, kdy správní orgán posuzoval dodržování cenových předpisů u účastníka řízení za rok 2011, bylo platné cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 1/2010, k cenám tepelné energie, a účinné ve znění účinném pro rok 2011.

Účastníkovi řízení je kladeno za vinu, že porušil bod (1.1) tohoto cenového rozhodnutí. Z něj přitom vyplývá, že ceny tepelné energie, kterou se rozumí energie tepla nebo chladu, se regulují způsobem věcného usměrňování cen. Do ceny tepelné energie lze v kalendářním roce promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň

z přidané hodnoty podle zvláštního právního předpisu. Veškeré uplatňované ekonomicky oprávněné náklady, které souvisejí s výrobou anebo rozvodem tepelné energie, se zahrnují do ceny tepelné energie.

Účastník řízení provozuje zařízení pro rozvod tepelné energie z kotelny do napojených objektů na adrese Mařákova 1106 – 1113. Účastník řízení je též vlastníkem zařízení pro výrobu tepelné energie, které však pronajímá společnosti DS TEPLA, s.r.o., přičemž výroba tepelné energie je prováděna touto společností, která též vytváří kalkulaci výsledné ceny tepelné energie zahrnující náklady na výrobu tepelné energie. Účastník řízení nakupuje tuto tepelnou energii, přičemž ve smlouvě o dodávce tepelné energie je definováno odběrné místo nákupu tepelné energie přímo na zdroji. Účastník řízení zahrnul po vyúčtování tepelné energie od společnosti DS TEPLA, s.r.o., do ceny tepelné energie dále náklad ve výši 85 200 Kč za montáž automatiky MA-2P a serveropohonů na stávající plynové hořáky APH 04 PZN na teplovodních kotlích č. 2 a č. 3 v kotelně na adrese Mařákova 1089, Litomyšl, náklad ve výši 1 161 Kč za pojištění této kotelny, daň z nemovitosti za objekt Mařákova 1089 ve výši 3 480 Kč a náklady ve výši 101 Kč za vodné a stočné a ve výši 4 038 Kč za srážkovou vodu za objekt na adrese Mařákova 1089. Veškeré tyto náklady jsou náklady související s výrobou tepelné energie v objektu Mařákova 1089, přičemž účastník řízení tuto činnost neprovádí.

Z dotčeného cenového rozhodnutí mimo jiné vyplývá, že výsledná cena tepelné energie vychází z výsledné kalkulace, která obsahuje skutečné ekonomicky oprávněné náklady a odpovídá výnosům za tepelnou energii a skutečnému množství tepelné energie za ukončený kalendářní rok.

Z výše uvedeného je patrné, že předmětné náklady měly být uvedeny v kalkulaci ceny tepelné energie prováděné výrobcem tepelné energie a uplatněny v ceně tepelné energie společností DS TEPLA, s.r.o., která výrobu tepelné energie provádí. Pokud účastník řízení vynaložil výše uvedené náklady související s výrobou tepelné energie, měl tyto náklady uplatnit u pronajímatele prostřednictvím nájemného.

Úřad tak má za prokázané, že byly naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách. V této souvislosti se nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu, a tudíž nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým) ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu* materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. ust. § 3 odst. 1 trestního zákona a ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení pro rok 2011 navýšil cenu tepelné energie mu vyúčtovanou provozovatelem zařízení na výrobu tepelné energie dle sestavené kalkulace

o další náklady související s výrobou tepelné energie, která byla následně prostřednictvím zařízení pro rozvod tepelné energie dodána do objektů na adrese Mařákova 1106 – 1113. Účastník řízení tak narušil zájem společnosti na ochraně odběratelů, neboť měl veškeré náklady vynaložené v souvislosti s vlastnictvím pronajímaného zařízení na výrobu tepelné energie uplatnit prostřednictvím nájemného, jehož výše je regulována prostřednictvím cenového rozhodnutí a které společnost DS TEPLA, s.r.o. řádně platila. V ceně tepelné energie vykázané a vyúčtované společností DS TEPLA, s.r.o., jsou již náklady na nájem zahrnuty. Tímto postupem jsou tak duplicitně v ceně tepelné energie uplatněny jak náklady na nájem (které by měly sloužit na pokrytí nákladů vynaložených na správu zařízení pro výrobu tepelné energie), tak další náklady vynaložené pronajímatelem na správu zařízení pro výrobu tepelné energie. Postupem účastníka řízení tak došlo k naplnění materiální stránky uvedeného jednání, neboť Energetický regulační úřad nemohl v rámci své dozorové pravomoci řádně posoudit, zda náklady odpovídající nájmu za předmětné zařízení na výrobu tepelné energie jsou uplatněny v ceně tepelné energie v souladu s cenovým rozhodnutím.

Úřad se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 17 odst. 1 zákona o cenách, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Pokud by si účastník řízení počínal bděle, nemuselo by k zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů do výsledné ceny tepelné energie nezbytně dojít. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, tak nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný správní delikt podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách.

Úřad nepochybně prokázal, že se účastník řízení svým jednáním dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách. Z tohoto důvodu pristoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách lze uložit podle ust. § 16 odst. 4 písm. b) a c) téhož zákona pokutu ve výši jedno až pětinasobku nepřiměřeného majetkového prospěchu, jde-li vyčíslit, zjištěného za kontrolované období, nejvýše za dobu jeho posledních 3 let, nebo do 1 000 000 Kč, je-li výše nepřiměřeného majetkového prospěchu nižší než 1 000 000 Kč, a dále do 10 000 000 Kč, jestliže výši nepřiměřeného majetkového prospěchu nelze zjistit.

Dle ust. § 2 odst. 5 zákona o cenách nepřiměřený majetkový prospěch získá prodávající, jestliže prodá zboží za cenu zahrnující neoprávněné náklady nebo nepřiměřený zisk získaný na základě uplatnění vyšší ceny prodeje oproti obvyklé ceně, v případě zneužití výhodnějšího postavení na trhu, vyšší než maximální nebo pevnou úředně stanovenou cenu, nebo vyšší, než by odpovídalo pravidlům cenové regulace. Toto ustanovení dále stanoví, že nepřiměřený majetkový prospěch může získat též kupující, jestliže nakoupí zboží za cenu výrazně nedosahující oprávněných nákladů nebo nižší, než je cena obvyklá, v případě zneužití výhodnějšího postavení na trhu, nižší než minimální nebo pevnou úředně stanovenou cenu.

Úřadem bylo prokázáno, jak je uvedeno výše, že účastník řízení do výsledné ceny

tepelné energie za rok 2011 vyúčtované odběratelům na adrese Mařákova 1106 – 1113, Litomyšl, zahrnul ekonomicky neoprávněné náklady, které sice souvisejí s výrobou tepelné energie v objektu na adrese Mařákova 1089, Litomyšl (náklad ve výši 85 200 Kč za montáž automatiky MA-2P a serveropohonů na stávající plynové hořáky APH 04 PZN na teplovodních kotlích č. 2 a č. 3 v kotelně Mařákova 1089, Litomyšl, náklad ve výši 1 161 Kč za pojištění kotelny, daň z nemovitosti za objekt Mařákova 1089 ve výši 3 480 Kč a náklad v celkové výši 4 139 Kč za vodné, stočné a srážkovou vodu za objekt na adrese Mařákova 1089), nicméně účastník řízení sám výrobu tepelné energie neprovádí, neboť zdroj tepelné energie pro výrobu tepelné energie pouze pronajímá. Nelze však konstatovat, že by tato částka byla neoprávněným majetkovým prospěchem, neboť účastník řízení tyto náklady skutečně vynaložil a jedná se o náklady, které by bylo možné zahrnout do výsledné ceny tepelné energie, ovšem provozovatelem zařízení pro výrobu tepelné energie prostřednictvím uplatněného nájemného, nikoliv účastníkem řízení.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 19. února 2014 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 17 odst. 2 zákona o cenách k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k době trvání a k osobě pachatele.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě protiprávního jednání ze strany účastníka řízení, aby neporušil povinnosti vyplývající ze zákona o cenách.

Vzhledem k výše uvedenému Úřad nejprve posuzoval otázku závažnosti správního deliktu. Úřad upozorňuje na skutečnost, že základním smyslem cenové regulace tepelné energie je především ochrana odběratelů tepelné energie, když odvětví teplárenství je považováno za tzv. odvětví s přirozeným monopolem, neboť v naprosté většině lokalit zásobovaných systémy centrálního zásobování tepelnou energií má dodavatel tepelné energie monopolní postavení bez možnosti změny způsobu vytápění, aniž by taková změna nevyžadovala významné investice na straně odběratelů tepelné energie. Úřad však připouští, že by bylo možné uvedené náklady uplatnit do ceny tepelné energie prostřednictvím nájemného, které je regulováno cenovým rozhodnutím. Pokud by účastník řízení zvolil postup předpokládaný v cenovém rozhodnutí, mohl by Úřad v rámci své dozоровé pravomoci posoudit, zda výše nájmu (obsahujícího veškeré náklady vzniklé v souvislosti s provozováním předmětného objektu) uplatněná v kalkulaci ceny tepelné energie u společnosti DS TEPLA, s.r.o., odpovídá podmínkám stanoveným v cenovém rozhodnutí. Úřad však v tomto případě není schopen určit ani následek spáchání předmětného správního deliktu, a to zda daným jednáním mohlo dojít k poškození odběratelů.

Úřad posuzoval otázku způsobu spáchání správního deliktu ze strany účastníka řízení. Úřad není přesně schopen určit, zda zahrnutí nákladů do výsledné ceny tepelné energie bylo ze strany účastníka řízení účelovým porušením právní povinnosti či se jednalo o porušení v důsledku nedbalosti způsobené neznalostí právních předpisů. Úřad tak přisvědčil námitce účastníka řízení, že se nedostatečně orientoval v cenovém rozhodnutí a jeho záměrem nebylo poškodit uživatele bytů, k čemuž dle jeho názoru ani nedošlo. Úřad k této skutečnosti přihlédl jako k okolnosti polehčující.

V neposlední řadě se Úřad zabýval také zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Vzhledem k výše uvedenému bylo prokázáno, že protiprávní jednání ze strany účastníka řízení bylo dokonáno okamžikem zahrnutí nákladů ve výši 93 980 Kč do ceny tepelné energie za rok 2011 a následným předložením k úhradě příslušným odběratelům v objektech na adrese Mařákova 1106 - 1113. Protiprávní stav tak trvá od zahrnutí výše uvedené částky do ceny tepelné energie až dodnes. Vzhledem k okolnosti, že účastník řízení nebyl srozuměn s tím, že je tento postup v rozporu s právními předpisy, nepřihlédl Úřad k této skutečnosti ani jako k polehčující, ani jako k přitěžující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona ze strany účastníka řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že účastník řízení není evidován v rámci jiného správního řízení za porušení ustanovení zákona svěřeného do věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133) vyplývá, že „správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.“ Při ukládání pokuty za porušení cenových předpisů nejsou podle zákona o cenách kritériem při určení výměru pokuty osobní a majetkové poměry pachatele, nicméně podle výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu by měl k těmto poměrům správní orgán přihlídnout, což také Úřad učinil.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Úřad při posouzení této okolnosti vycházel z výkazů zisků a ztrát za rok 2012 a 2013, které byly Úřadu doručeny účastníkem řízení. Z výkazu zisku a ztráty za rok 2012 vyplývá, že účastník řízení vykázal za rok 2012 hospodářský výsledek před zdaněním ve výši 539 000 Kč, přičemž výsledek hospodaření z posuzované činnosti vykázal účastník řízení v roce 2012 ve výši 33 453 Kč. Z výkazu zisku a ztráty za rok 2013 vyplývá, že účastník řízení vykázal za rok 2013 hospodářský výsledek před zdaněním ve výši 26 722 Kč, přičemž tento výsledek hospodaření byl v plné výši získán z posuzované činnosti.

Konkrétní forma postihu a jeho výše musí působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená,

že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranici zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla za správní delikt podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách stanovena výše sankce tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného zákonem o cenách, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto Úřad poznamenává, že pokuta udělená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 15 000 Kč, a to za správní delikt podle zákona o cenách. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb. povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Eva Dlouhá, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly